Bilaga 3:

PROVTAGNINGSANVISNING:
Rökta fiskeriprodukter och köttberedningar för PAH-analys

Vid provtagning följs förordning (EG) nr 333/2007 och ändringen 836/2011 av denna. Förordningarna finns i sin helhet under länkarna
http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:088:0029:0038:SV:PDF
http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:215:0009:0016:SV:PDF

Här följer ett sammandrag av förordningarna vad gäller provtagning av rökta fisk- och köttprodukter och produkter tillverkade av sådana.

Allmänt

Vid tagning av prover för PAH-analys skall allt enligt möjlighet undvikas användning av plastkärl, eftersom de kan förändra PAH-halten i provet. Provet skall också skyddas mot ljus. I praktiken kan proverna till exempel viras in i aluminiumfolie innan de läggs i en plastpåse eller också kan provkärl av plast fodras med folie. Färdigt förpackade produkter kan läggas direkt i en plastpåse. Plastpåsarna skall vara tillverkade av plast avsedd för förvaring av livsmedel, inte till exempel sopsäckar, som kan påverka PAH-halten i provet.

Provtagning

I ett prov sammanförs cirka 3-10 **enskilda prover** (kallas också delprover) allt enligt partiets storlek (tabellerna 1 och 2). De enskilda proverna sammanslås till ett **samlingsprov** med **minimistorleken 1 kg**. Alla enskilda prover som sammanförts i ett prov skall vara av samma producerade parti och samma produkt.

Alla prover **förseglas**

- förseglingsfolier fås vid behov från Evira med ett e-postmeddelande till adressen pahvalvontahanke@evira.fi

Proverna skall **märkas så tydligt**, att det inte föreligger någon risk för förväxling.

- proverna skall alltid åtföljas av Eviras omsorgsfullt och tydligt ifyllda provtagningsintyg (bilaga 4).
- det är bra att försluta provtagningsintyget i en egen plastpåse så, att det inte smutsas ned eller blir vått
- se också punkten ”Hur provtagningsintyget fylls i”

Tabell 1: Minimiantalet enskilda prover som skall tas av partiet som skall analyseras

Partiets vikt (kg)	Minimiantal enskilda prover
< 50	3
≥ 50 men ≤ 500	5
> 500	10

Tabell 2: Antalet förpackningar eller enheter (enskilda prover) som skall tas för att bilda samlingsprovet, om partiet består av separata förpackningar eller enheter

Antal förpackningar eller enheter i partiet	Antalet förpackningar eller enheter som tas som prov
≤ 25	minst 1 förpackning eller enhet
26–50	minst 3 förpackningar eller enheter
50–100	minst 5 förpackningar eller enheter
> 100	cirka 5 %, högst 10 förpackningar eller enheter

Tillsynsmyndigheterna ombes fästa särskild uppmärksamhet vid att

- provet tas slumpmässigt av varupartiet (på olika håll i partiet)
- kravet på antalet enskilda prover uppfylls
- kravet på provets minimistorlek (1 kg) uppfylls

Sådana prover, som inte motsvarar den provtagning som avses i förordningen, analyseras inte!

Hur provtagningsintyget fylls i

Varje punkt i provtagningsintyget fylls i omsorgsfullt. För bristfälligt ifyllda intygs del kan det hända att Evira kontaktar provtagaren för att få mer information. Ett bristfälligt provtagningsintyg kan leda till att provet inte analyseras i Evira.

Detaljerade anvisningar om hur provtagningsintyget fylls i:

- provmängd = ange vikten på samlingsprovet som består av enskilda prover. Uppmärksamhet skall fästas vid att minimistorleken på provet skall vara 1 kg.
- punkten ”företagaren har informerats om möjligheten att få ett kontrollprov”: företagaren informeras i samband med provtagningen om hans rätt att få ett kontrollprov. I provtagningsintyget antecknas att företagaren informerats om saken. Mer om kontrollprovet i punkten ”Företagarens rätt att få ett kontrollprov”.
- punkten ”Hur äts livsmedlet”: gränsvärdena fastställs alltid för en produkts ätliga del. För en del rökta produkter såsom rökt fisk kan det vara svårt att bedöma om den rökta produkten äts som sådan eller skalad/skinnad. Provtagaren antecknar sin syn på saken i provtagningsintyget. Om företagarens synpunkt avviker från myndighetens synpunkt, antecknas bägge alternativen i provtagningsblanketten.

Företagarens rätt att få ett kontrollprov

Om en företagare vill få ett kontrollprov, skall han kontakta Evira direkt på adressen pahvalvontahanke@evira.fi. Enligt förordning 333/2007 ges ett kontrollprov alltid av det officiella provet som homogeniserats i ett laboratorium. En del av homogenatet sänds tillbaka till tillsynsmyndigheten som överlåter ett förseglat kontrollprov till företagaren mot kvittering. Samtidigt ges företagaren anvisningar om hur provet förvaras (Evira instruerar separat). Kontrollprovet kan på företagarens begäran också sändas direkt till det laboratorium, där företagaren vill låta analysera det. Kontrollprovet skall analyseras i ett ackrediterat laboratorium. Företagaren svarar själv för kostnaderna för analys av kontrollprovet.

Evira hoppas att företagaren inte uppmuntras att be om ett kontrollprov ”för säkerhets skull”. Om ett prov strider mot bestämmelserna, kan företagaren be om ett kontrollprov också efter att resultaten kommit från Evira. Av alla sådana prover som avses i förordning 333/2007 tas i Evira alltid undan ett kontrollprov som förvaras i två månader efter att resultaten sänts.

Hur proverna sänds in

Om flera prover tagits, kan de alla förpackas i samma låda och sändas på en gång till Evira (varje prov skall ändå åtföljas av ett eget provtagningsintyg). Proverna förpackas tätt och omsorgsfullt och genom att förpacka med kylklampar säkerställs att produkterna hålls kalla hela vägen fram.

Det tillförlitligaste sättet att sända in prover till Evira är via Matkahuolto, som levererar prover ända fram till Evira 2 gånger om dagen. Med Matkahuolto har också

överenskommits att proverna förvaras kallt över natten, om leverans samma dag inte är möjligt.

Vid insändning av prover kan också användas postens ”från dörr till dörr” paket eller en kurirtjänst, såsom DHL. Proverna borde vara framme samma dag som de sänts iväg, i annat fall skall säkerställas att proverna förvaras kallt över natten.

Proverna skall vare framme senast fredag morgon så, att man i Evira hinner behandla dem på ändamålsenligt sätt före veckoslutet.

Proverna sänds till Evira på adressen:
Livsmedelssäkerhetsverket Evira
Forskningsenheten för kemi och toxikologi/mottagning av prover/PAH
Mustialagatan 3
00790 Helsingfors

OBS: Prover FÅR INTE SÄNDAS till Evira med personers namn, eftersom paketen då inte levereras till Evira, utan de stannar i posten/Matkahuolto i väntan på avhämtning (har att göra med Eviras avtal med Matkahuolto och posten). Paketen skall adresseras till EVIRA.

Proverna skall hinna till laboratoriet senast 1.12.2012.

Mer information

pahvalvontahanke@evira.fi

Ulla Luhtasela
överinspektör
enheten Produktsäkerhet
tfn 040 487 7798